

Către: **Dlui Victor Parlicov, Ministru, Ministerul Energiei**

Nr. 62/23-EC din 14 august 2023

Ref: proiectul de lege pentru modificarea Legii 107/2016 cu privire la energia electrică

Stimate dle Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice demarate pentru modificarea Legii 107/2016 cu privire la energia electrică, și prezintă anexat propunerile comunității EBA reieșind din dezideratul de garantare a securității energetice, asigurarea funcționării eficiente și monitorizarea sectorului electroenergetic menit să aprovizioneze consumatorii cu energie electrică în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, calitate și transparență; asigurarea accesului liber la piața energiei electrice; promovarea producerii energiei electrice; asigurarea echilibrului adecvat între ofertă și cerere, a nivelului corespunzător al capacității interconexiunilor pentru facilitarea schimburilor transfrontaliere de energie electrică; dezvoltarea pieței energiei electrice și integrarea într-o piață de energie electrică competitivă. Apreciam deschiderea ministerului pentru a dezbate aceste subiecte prioritare în vederea identificării celor mai optime soluții cu impact cât mai redus asupra consumatorului final.

Comunitatea de afaceri își menține poziția legată de necesitatea imperativă de a asigura predictibilitate și transparență considerând că Guvernul trebuie să monitorizeze prin mecanisme eficiente nivelul impactului asigurând o dezvoltare sustenabilă a sectorului.

Rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung al sectorului energetic al Republicii Moldova.

Anexă: 11 pagini

Cu deosebit respect,

**Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European**

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 079188919

Anexă: propuneri amendamente EBA

Prevederea	Propunerea/conținutul modificării	Argumentarea
<p>Articolul 7.</p> <p>Atribuțiile Agenției</p> <p>(1) În domeniul reglementării activităților din sectorul electroenergetic supuse reglementării prin licențiere și autorizare, Agenția:</p> <p>t) instituie și întreține baza de date în format electronic, a consumatorilor finali, a utilizatorilor de sistem deserviți, prezentată de titularii de licență pentru furnizarea energiei electrice.</p> <p>Articolul 15. Obligațiile și drepturile titularului de licență</p> <p>(1¹) Titularul de licență pentru furnizarea energiei electrice este obligat să prezinte Agenției, în termenele și în condițiile stabilite de aceasta, baza de date în format electronic, a consumatorilor finali, a utilizatorilor de sistem deserviți.</p>	<p>Se exclude</p>	<p>Nu este clar la ce va servi Agenției această bază de date. O asemenea bază de date este una foarte voluminoasă dacă se ține cont de numărul de consumatori/ locuri de consum deservite și tipul de informații ce se solicită pentru fiecare consumator/loc de consum în parte. În acest sens, ar fi de menționat că PE deservește cca.835 mii de consumatori cu cca.940 mii locuri de consum. Totodată, baza de date în cauză conține date cu caracter confidențial, este una dinamică și se modifică în permanență. De asemenea, trebuie de ținut cont exigențele legale cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Și nu în ultimul rând, art.65 lit.f) îi acordă consumatorului final dreptul să solicite prezentarea de către furnizor a informațiilor privind istoricul de consum, respectiv furnizorul este obligat să prezinte aceste informații.</p>
<p>Articolul 63: Prevederi generale</p>	<p>Se exclude</p>	<p>Abordarea propusă complica foarte mult gestiunea, implica calcule manuale pentru fiecare consumator în parte. La fel</p>

<p>(3¹) Consumatorii finali care au încheiat contract cu furnizorul ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la articolul 72, are dreptul la alegerea liberă și la schimbarea furnizorului cu condiția că și-a onorat obligațiile de plată a energiei electrice consumate față de furnizorul respectiv și a fost aplicată componenta de echitate prevăzută la articolul 87 alineatul (3), de asemenea are dreptul de a dispune de toate datele relevante cu privire la consumul de energie electrică. Componenta de echitate prevăzută la articolul 87 alineatul (3) se aplică și în cazul rezoluțiunii contractului de furnizare a energiei electrice încheiat cu un furnizor ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la articolul 72.</p>		<p>devierile curente sunt estimative din motiv că nu sunt cunoscute costurile reale de energie pentru anul în curs. Această componentă de echitate ar putea fi evitată dacă sunt efectuate intervenții mai frecvente de ajustare a tarifelor și prețurilor reglementate pentru a depăși problema acumulării unor devieri tarifare semnificative. Din acest motiv, propunem ca în loc de prețuri reglementate de furnizare (ce includ costul de procurare a energiei, costul serviciilor de transport, de distribuție și ale serviciilor de furnizare) să fie aprobate de Agenție doar componentele de preț reglementat, inclusiv costul serviciilor de transport, costul serviciilor de distribuție, precum și costul serviciilor de furnizare. Cât ține de costul de procurare a energiei electrice, acesta urmează să fie ajustat trimestrial de către furnizori, reieșind din costurile reale de procurare a energiei în trimestrul anterior. În acest mod, prețurile aplicate de furnizori în fiecare trimestru vor include componentele de preț aprobate de Agenție, precum și costul real de procurare a energiei electrice în trimestrul precedent.</p>
<p>Articolul 81¹:</p> <p>Mecanisme aplicabile în cazul unor disfuncționalități pe piața angro a energiei electrice.</p>	<p>Articolul 81¹ se completează cu:</p> <p>e) Lipsa unei piețe concurențiale și drept urmare aplicarea unor prețuri de procurare a energiei electrice pe piața locală formate în condiții diferite de cele de pe piața concurențială;</p> <p>f) Lipsa posibilității organizării licitațiilor din cauza limitării secțiunii sau conjuncturii piețelor regionale.</p> <p>g) Insuficiență de timp pentru organizarea și desfășurarea licitațiilor pentru procurarea energiei electrice.</p>	<p>Alineatul (1) de la acest articol a fost completat cu literele e)-g) care prevăd situații când pe piața locală sunt aplicate prețuri pentru energia electrică mult inferioare decât cele practicate pe piața regională ceea ce împiedică concurența între diferite surse, limitări de secțiune la import, conflictul armat din țara vecina, lipsa cantităților suficiente de combustibil pentru producerea energiei electrice. La fel în cazul insuficienței de timp de a organiza licitație. Drept urmare, aceste situații pot fi constatate de Agenție din oficiu și declarată disfuncționalitate pieței angro.</p>

<p>Articolul 85², alin.(1), lit.b): b) să divulge aceste informații altei persoane, cu excepția situației în care divulgarea are loc în cadrul exercitării muncii, profesiei sau funcțiilor persoanei respective, cu informarea acesteia în legătură cu faptul că informațiile comunicate sunt privilegiate;</p>	<p>Articolul 85², alin.(1), lit.b): b) să divulge aceste informații altei persoane, cu excepția situației în care divulgarea are loc în baza legii sau în cadrul exercitării muncii, profesiei sau funcțiilor persoanei respective, cu informarea acesteia în legătură cu faptul că informațiile comunicate sunt privilegiate;</p>	<p>La excepții a fost adăugată ipoteza când divulgarea informațiilor are loc în virtutea unei obligații de divulgare a lor care-i revine persoanei în baza legii.</p>
<p>Articolul 85², alin.(6), lit.a): a) aceste persoane obțin, direct sau indirect, avantaje sau beneficii ca urmare a diseminării informațiilor în cauză;</p>	<p>Articolul 85², alin.(6), lit.a): a) aceste persoane obțin, direct sau indirect, avantaje sau beneficii ca urmare a diseminării informațiilor în cauză și au cunoscut sau trebuiau să cunoască acest fapt la momentul diseminării;</p>	<p>Textul a fost completat cu sintagma ”și au cunoscut sau trebuiau să cunoască acest fapt la momentul diseminării” pentru a exclude situațiile când anumite consecințe se produc fortuit sau fără a fi urmărite și prevăzute de persoanele care diseminează informații. Reieșind din complexitatea piețelor angro de energie electrică, s-ar putea ca unele efecte din cele produse ca urmare a diseminării să nu poată fi efectiv prezise. Prin urmare, în aceste cazuri, ar fi inechitabile aplicarea unor sancțiuni din moment ce efectele sunt imprevizibile, iar diseminarea s-ar face dintr-un motiv legitim de informare a publicului, în conformitate cu principiile libertății presei și a exprimării.</p>
<p>Articolul 85³, alin.(1): (1) Un participant la piața energiei electrice este obligat să facă publice în mod efectiv și în timp util informațiile privilegiate deținute cu privire la activitatea comercială sau la instalațiile pe care le deține ori le controlează acesta, întreprinderea-mamă sau o întreprindere înrudită a acestuia sau de ale căror aspecte operaționale este responsabil în totalitate</p>	<p>Articolul 85³, alin.(1): (1) Un participant la piața energiei electrice este obligat să facă publice în mod efectiv și în timp util informațiile privilegiate deținute cu privire la activitatea comercială sau la instalațiile pe care le deține ori le controlează acesta, întreprinderea-mamă sau o întreprindere înrudită a acestuia sau de ale căror aspecte operaționale este responsabil în totalitate sau parțial respectivul participant sau întreprinderea-mamă ori întreprinderea înrudită a acestuia. Se supun publicării</p>	<p>Textul art. 85³ alin.(1) este destul de vag sub aspectul cantitativ, calitativ și procedural al informațiilor privilegiate care trebuie supuse publicității. Prin urmare, pentru asigurarea previzibilității reglementării și pentru a face reglementarea aptă de a fi aplicată – în special, reieșind din consecințele nepublicării - este necesar ca aceasta să fie completată printr-o hotărâre a Agenției care va stabili ce informații urmează a fi publicate și în ce condiții. De principiu, acest aspect este stabilit în alin.(5) al aceluiași articol. Totuși, pentru a evita orice confuzie în aplicare, se propune completarea alineatului cu sintagma ” în conformitate cu criteriile</p>

<p>sau parțial respectivul participant sau întreprinderea-mamă ori întreprinderea înrudită a acestuia. Se supun publicării informațiile care se referă la capacitatea și utilizarea instalațiilor de producere, a instalațiilor de utilizare sau a rețelelor de transport al energiei electrice, inclusiv informațiile referitoare la indisponibilitatea planificată sau neplanificată a acestora.</p>	<p>informațiile care se referă la capacitatea și utilizarea instalațiilor de producere, a instalațiilor de utilizare sau a rețelelor de transport al energiei electrice, inclusiv informațiile referitoare la indisponibilitatea planificată sau neplanificată a acestora, în conformitate cu criteriile stabilite de Agenție prin hotărârea aprobată conform alin.(5).</p>	<p>stabilite de Agenție prin hotărârea aprobată conform alin.(5)”. </p>
<p>Articolul 87:</p> <p>(3) Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: a) - componenta de echitate, care reprezintă obligațiuni de plată reciproce ca urmare a relației contractuale;</p>	<p>Se exclude</p>	<p>Pentru furnizarea de ultima opțiune este prevăzută completarea legii la litera d¹) de mai jos. De asemenea, propunem ca în loc de prețuri reglementate de furnizare (ce includ cost procurare energie, cost aferent serviciilor de transport, de distribuție și ale serviciilor de furnizare) să fie aprobate de Agenție doar componentele de preț reglementat, inclusiv costul serviciilor de transport, costul serviciilor de distribuție, precum și costul serviciilor de furnizare. Cât ține de costul de procurare a energiei electrice, acesta urmează să fie ajustat trimestrial de către furnizori, reieșind din costurile reale de procurare a energiei în trimestrul anterior. În acest mod, prețurile aplicate de furnizori în fiecare trimestru vor include componentele de preț aprobate de Agenție, precum și costul real de procurare a energiei electrice în trimestrul precedent. Corectitudinea aplicării acestor prețuri/componente de preț este supusă controlului din partea Agenției. Aceasta ar evita acumularea devierilor majore și necesitatea aplicării componentei de echitate.</p>
<p>Articolul 87:</p>	<p>Articolul 87: (3) a) Punct nou</p>	<p>Această componentă este o imobilizare permanentă de resurse financiare ale investitorilor, care nu poate fi exclusă din</p>

<p>(3) Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă:</p> <p>a) componenta și modul de calculare a:</p>	<p>– componenta de compensare a decalajului între plățile furnizorilor/operatorilor de sistem către terți și colectarea plăților de la consumatorii finali/utilizatorii de rețea, fie din fonduri proprii, împrumuturi și/sau devieri tarifare.</p>	<p>activitate și necesită să fie recunoscută, deoarece în caz contrar întreprinderile din sector sunt lipsite de resurse financiare stringente pentru desfășurarea unei activități continue. Conform practicilor din ultimele rapoarte ale Comunității Energetice acest cost este unul necesar și recunoscut în preturile și tarifele reglementate.</p>
<p>Articolul 95¹:</p> <p>(1) Pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, Agenția aplică, cumulativ sau separat, următoarele sancțiuni:</p>	<p>Articolul 95¹:</p> <p>(1) Pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, Agenția aplică una din următoarele sancțiuni:</p>	<p>Sintagma "cumulativ sau separat" autorizează aplicarea mai multor sancțiuni pentru un caz de încălcare a obligațiilor stabilite la articolele 85² – 85⁹ așa cum termenii "nerespectarea" și "încălcarea" din ipoteza normei sunt la singular. Ceea ce ar conduce la ideea că pentru o singură "nerespectare" sau "încălcarea" ar putea fi aplicate sancțiuni multiple care pot fi cumulate. Or, aceasta contravine principiului legalității ce presupune aplicarea unei singure sancțiuni pentru săvârșirea unei singure încălcări/abateri.</p>
<p>Articolul 95¹, alin.(1), lit.d):</p> <p>d) anunțarea publică a declarației de nerespectare și a sancțiunii aplicate, cu excepția cazului în care acestea nu pot fi făcute publice pe motivul existenței unui interes public conflictual prevalent sau a unui alt motiv cu caracter sensibil. În măsura posibilităților, pentru a atenua posibilele efecte ale publicării declarației de nerespectare și a sancțiunii aplicate asupra potențialului interes public, Agenția este în drept să publice părți</p>	<p>Articolul 95¹, alin.(1), lit.d):</p> <p>d) anunțarea publică a declarației de nerespectare sau a sancțiunii aplicate, cu excepția cazului în care acestea nu pot fi făcute publice pe motivul existenței unui interes public conflictual prevalent sau a unui alt motiv cu caracter sensibil. În măsura posibilităților, pentru a atenua posibilele efecte ale publicării declarației de nerespectare sau a sancțiunii aplicate asupra potențialului interes public, Agenția este în drept să publice părți anonimizate ale hotărârii prin care s-a dispus sancțiunea în cauză.</p>	<p>Așa cum Articolul 95¹, alin.(1) menționează diferitele categorii de sancțiuni separat, iar acestea se aplică distinct pentru diferitele categorii de încălcări, se impune modificarea textului propunerii de la Articolul 95¹, alin.(1), lit.d), cu înlocuirea conjuncției "și" care indică asupra unei cumulări a mai multor sancțiuni – și care ar sugera că anunțarea publică implică întotdeauna mai multe sancțiuni - cu conjuncția "sau" care indică asupra faptului că va fi făcută publică doar acea sancțiune care se aplică. În acest fel prevederea va căpăta certitudine și previzibilitate și vor fi evitate confuziile în aplicarea normei.</p>

<p>anonimizate ale hotărârii prin care s-a dispus sancțiunea în cauză.</p>		
<p>Articolul 95¹, alin.(2):</p> <p>(2) La determinarea tipurilor de sancțiuni, a mărimii sancțiunilor financiare pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, precum și a efectelor cumulate ale acestora, Agenția va ține cont de următoarele circumstanțe:</p>	<p>Articolul 95¹, alin.(2):</p> <p>literă nouă</p> <p>e) atitudinea de cooperare a participanților la piața energiei electrice pe parcursul investigațiilor, inclusiv încetarea încălcării din propria voință, precum și alte împrejurări care demonstrează voința lor de a facilita examinarea încălcărilor.</p>	<p>Propunerea are ca scop completarea circumstanțelor de care urmează să țină cont Agenția la aplicarea sancțiunilor, după modelul art. 70 al Legii concurenței nr. 183/2012, luând în considerație faptul că atât Legea concurenței cât și prevederile prezentei legi se referă la sancțiuni aplicate pentru încălcări comise pe anumite piețe care afectează funcționalitatea acestora.</p>
<p>Articolul 95¹, alin.(3):</p> <p>(3) Agenția aprobă, prin hotărâre, criteriile utilizate pentru stabilirea sancțiunilor specifice și pentru cuantificarea sancțiunilor financiare.</p>	<p>Articolul 95¹, alin.(3):</p> <p>(3) Agenția aprobă, prin hotărâre, criteriile utilizate pentru stabilirea sancțiunilor specifice și pentru cuantificarea sancțiunilor financiare ținând cont de dispozițiile alineatului (2) și de cele mai bune practici ale statelor membre ale Comunității Energetice.</p>	<p>Propunerea are ca scop asigurarea implementării alin.(2) la aprobarea, de către Agenție, prin hotărâre, a criteriilor utilizate pentru stabilirea sancțiunilor specifice și pentru cuantificarea sancțiunilor financiare, dar și pentru preluarea celor mai bune practici de aplicare a lor. Conținutul hotărârii la care face referire alin.(3) este esențial pentru aplicarea corectă a acestor criterii în procesul de examinare a încălcărilor, de aceea este necesar ca acesta să nu fie produsul unor viziuni subiective ale autorităților care nu au o practică în cercetarea unor astfel de încălcări, ci să aibă la baza o practică a unor autorități ale statelor care au implementat asemenea prevederi și au și o practică în acest sens.</p>
<p>Articolul 95², alin.(1):</p> <p>(1) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor pentru nerespectarea sau încălcarea de către</p>	<p>Articolul 95², alin.(1):</p> <p>(1) Agenția aplică sancțiuni în mărime de până la 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a</p>	<p>Stabilirea sancțiunilor fără a prevedea un maxim legal, ci doar un minim legal, acordă autorităților o marjă largă de apreciere a mărimii acestora și creează condiții pentru abuzuri în aplicarea lor. Stabilind doar un minim al sancțiunii la 1%, maximumul acesteia, cel puțin teoretic, ar putea fi de 10%, 30% sau chiar 50%.</p>

<p>participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, manifestată prin:</p>	<p>obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, manifestată prin:</p>	<p>Or, acest procedeu este contrar principiului previzibilității reglementării activității de întreprinzător stabilit de art. 4 lit. a) al Legii nr. 235 din 20.07.2006. Din aceste motive, este necesar ca redacția alin.(1) să fie modificată astfel încât acesta să conțină maximul legal al sancțiunii, făcând reglementarea clară și previzibilă. Totodată, stabilind un maxim legal al sancțiunilor, Agenția va putea să aplice criteriile pentru individualizarea sancțiunilor, inclusiv pe cele oferite de art. 18 al Regulamentului (UE) nr. 1227/2011, dar și pe cele de la art. 95¹, alin.(2). De altfel, acesta este procedeu folosit la redactarea Articolului 95², alin.(4), lit.a), b), c) unde s-a stabilit doar un maxim legal al majorărilor.</p>
<p>Articolul 95², alin.(2):</p> <p>(2) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de energie electrică pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, manifestată prin:</p>	<p>Articolul 95², alin.(2):</p> <p>(2) Agenția aplică sancțiuni în mărime de până la 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de energie electrică pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, manifestată prin:</p>	<p>Stabilirea sancțiunilor fără a prevedea un maxim legal, ci doar un minim legal, acordă autorităților o marjă largă de apreciere a mărimii acestora și creează condiții pentru abuzuri în aplicarea lor. Stabilind doar un minim al sancțiunii la 3%, maximul acesteia, cel puțin teoretic, ar putea fi de 10%, 30% sau chiar 50%. Or, acest procedeu este contrar principiului previzibilității reglementării activității de întreprinzător stabilit de art. 4 lit. a) al Legii nr. 235 din 20.07.2006. Din aceste motive, este necesar ca redacția alin.(2) să fie modificată astfel încât acesta să conțină maximul legal al sancțiunii, făcând reglementarea clară și previzibilă. Totodată, stabilind un maxim legal al sancțiunilor, Agenția va putea să aplice criteriile pentru individualizarea sancțiunilor, inclusiv pe cele oferite de art. 18 al Regulamentului (UE) nr. 1227/2011, dar și pe cele de la art. 95¹, alin.(2). De altfel, acesta este procedeu folosit la redactarea Articolului 95², alin.(4), lit.a), b), c) unde s-a stabilit doar un maxim legal al majorărilor.</p>
<p>Articolul 95², alin.(3):</p>	<p>Articolul 95², alin.(3):</p>	<p>Stabilirea sancțiunilor fără a prevedea un maxim legal, ci doar un minim legal, acordă autorităților o marjă largă de</p>

<p>(3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de energie electrică pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, manifestată prin:</p>	<p>(3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de până la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de energie electrică pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹, manifestată prin:</p>	<p>apreciere a mărimii acestora și creează condiții pentru abuzuri în aplicarea lor. Stabilind doar un minim al sancțiunii la 5%, maximum acesteia, cel puțin teoretic, ar putea fi de 10%, 30% sau chiar 50%. Or, acest procedeu este contrar principiului previzibilității reglementării activității de întreprinzător stabilit de art. 4 lit. a) al Legii nr. 235 din 20.07.2006. Din aceste motive, este necesar ca redacția alin.(3) să fie modificată astfel încât acesta să conțină maximum legal al sancțiunii, făcând reglementarea clară și previzibilă. Totodată, stabilind un maxim legal al sancțiunilor, Agenția va putea să aplice criteriile pentru individualizarea sancțiunilor, inclusiv pe cele oferite de art. 18 al Regulamentului (UE) nr. 1227/2011, dar și pe cele de la art. 95¹, alin.(2). De altfel, acesta este procedeu folosit la redactarea Articolului 95², alin.(4), lit.a) b), c) unde s-a stabilit doar un maxim legal al majorărilor.</p>
<p>Articolul 95², alin.(4):</p> <p>(4) În cazul nerespectării sau al încălcării obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹ care a condus sau a contribuit la consolidarea poziției dominante sau a puterii semnificative pe piața energiei electrice a unei întreprinderi de energie electrică existente, sancțiunile care urmează a fi aplicate conform prezentului articol se majorează după cum urmează:</p>	<p>Articolul 95², alin.(4):</p> <p>(4) În cazul nerespectării sau al încălcării obligațiilor stabilite la articolele 85² - 85⁹ care a condus sau a contribuit la consolidarea semnificativă poziției dominante sau a puterii semnificative pe piața energiei electrice a unei întreprinderi de energie electrică existente, sancțiunile care urmează a fi aplicate conform prezentului articol se majorează după cum urmează:</p>	<p>Și în acest caz, aplicarea sancțiunilor majorate impune existența unui criteriu clar și previzibil. Sintagmele de "consolidarea poziției dominante" sau "a puterii semnificative pe piața energiei electrice" sunt vagi și nu dau o certitudine/previzibilitate cu privire la aplicarea sancțiunilor majorate, caz în care acestea sunt lăsate la aprecierea subiectivă a colaboratorilor Agenției. Prin urmare, pentru a preveni aplicarea defectuoasă și abuzivă a acestei prevederi se impune introducerea unui criteriu de apreciere, astfel că textul alin.(4) urmează a fi completat cu calificativul "semnificativă", urmând ca în art. 2 al Legii să fie dată noțiunea sintagmei de "consolidarea semnificativă a poziției dominante sau a puterii semnificative".</p>
<p>Articolul 95², alin.(4), lit.a):</p>	<p>Articolul 95², alin.(4), lit.a):</p> <p>a) până la 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul</p>	<p>Pornind de la principiul legalității, echității și proporționalității sancțiunilor, cuantumul majorării nu poate fi mare</p>

<p>a) până la 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (1);</p>	<p>sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (1);</p>	<p>decât însuși quantumul sancțiunii căreia i se aplică.</p>
<p>Articolul 95², alin.(4), lit.b):</p> <p>b) până la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (2);</p>	<p>Articolul 95², alin.(4), lit.b):</p> <p>b) până la 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (2);</p>	<p>Pornind de la principiul legalității, echității și proporționalității sancțiunilor, quantumul majorării nu poate fi mare decât însuși quantumul sancțiunii căreia i se aplică.</p>
<p>Articolul 95², alin.(4), lit.c):</p> <p>c) până la 10% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (3).</p>	<p>Articolul 95², alin.(4), lit.c):</p> <p>c) până la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (3).</p>	<p>Pornind de la principiul legalității, echității și proporționalității sancțiunilor, quantumul majorării nu poate fi mare decât însuși quantumul sancțiunii căreia i se aplică.</p>
<p>Articolul 96: Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(15) Pentru a asigura organizarea și gestionarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei, precum și a pieței organizate a contractelor bilaterale, Guvernul, în termenul stabilit la alin. (14), va desemna operatorul pieței energiei electrice. Funcțiile de operator al pieței energiei electrice și de furnizor central al energiei electrice pot fi impuse</p>	<p>(15) Pentru a asigura organizarea și gestionarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei, precum și a pieței organizate a contractelor bilaterale, Guvernul, în termenul stabilit la alin. (14), va desemna operatori ai pieței energiei electrice care vor gestiona piețele proprii.</p>	<p>Propunerea de modificare vine în contextul în care Republica Moldova nu are organizată deocamdată piața energiei electrice pentru ziua următoare (DAY AHEAD) și piața intra-zilnică (INTRA-DAY), fiind într-o zonă de ofertare în care, la momentul actual, nu există un operator care să dețină deja un monopol pentru serviciile de tranzacționare pe aceste piețe.</p> <p>Astfel, nu există niciun argument legal sau tehnic pentru desemnarea sau limitarea la un singur operator, în condițiile în care designul pieței se stabilește în acest moment.</p> <p>Astfel, stabilirea unui monopol în acest moment ar însemna o restrângere a concurenței între serviciile unor burse de energie, fără a exista justificarea perpetuării unui sistem deja funcțional,</p>

<p>uneia și aceleași întreprinderi.</p>		<p>care este, de altfel singura justificare a monopolului.</p> <p>Deopotrivă, această modalitate de desemnare directă a operatorului pieței energiei electrice și limitarea la un singur operator al pieței, este contrară prevederilor art. 5 din Regulamentul (UE)2015/1222 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, care prevede că „În cazul în care există mai mulți candidați pentru desemnarea ca OPEED unic, statul membru în cauză desemnează candidatul care îndeplinește cel mai bine criteriile enumerate la articolul 6.”, precum și oricăror reguli de achiziție publică de servicii.</p>
<p>Articolul 96: Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(16¹) Pentru testarea efectelor tarifelor cu prețuri diferențiate în funcție de orele de consum asupra comportamentului de consum al consumatorilor, furnizorii de energie electrică la tarife reglementate calculează prin derogare de la prevederile metodologiei tarifare relevante și le propun Agenției spre aprobare, iar Agenția aprobă aceste tarife prin derogare de la prevederile prezentei legi, în vederea aplicării tarifelor în cadrul proiectelor demonstrative, la consumatorii implicați în proiectul demonstrativ. La determinarea acestor prețuri reglementate Agenția va lua în considerare cheltuielile și costurile justificate</p>	<p>Articolul 96: Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(16¹) Pentru testarea efectelor prețurilor diferențiate în funcție de orele de consum asupra comportamentului de consum al consumatorilor în cadrul proiectelor demonstrative, furnizorii de energie electrică la serviciu universal calculează și propun spre aprobare prin derogare de la prevederile metodologiei tarifare, în baza coeficienților stabiliți prin hotărârea Agenției. Agenția aprobă aceste prețuri prin derogare de la prevederile prezentei legi, în vederea aplicării tarifelor în cadrul proiectelor demonstrative.</p>	<p>În primul rând Agenția trebuie să probeze coeficienții pentru ca companiile să poată veni cu solicitare de prețuri diferențiate în funcție de orele de consum în cadrul proiectelor demonstrative numai după aceasta furnizorul va putea să depună o solicitare de prețuri.</p>

<p>suportate de furnizorul serviciului universal ce urmează a fi recuperate prin aplicarea prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum de la consumatorii finali respectivi pe perioada de desfășurare a proiectelor. Furnizorul serviciului universal prezintă Agenției calculele și justificările necesare în scopul determinării prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum.</p>		
--	--	--